

แนวทางและกลไกการควบคุมตรวจสอบมาตรฐานและการรับรองมาตรฐานการผลิตสินค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดบางบ่อ

Guidelines and mechanisms for controlling, inspecting standards and
certification of production standards, geographical indications, Bang bo

Snakeskin gourami

ชัชวาลย์ ช่างทำ*, ศิริวรรณ ตันตระวานิชย์, สุกัญญา เพชรศิริเวทย์, นพมาศ อัครจันทโชติ,

อลิศรา พรายแก้ว, พรศักดิ์ คุณวุฒิมโนธรรม

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*Email : chatchawan.ch11@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาแนวทางและกลไกการควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดบางบ่อ 2) นำแนวทางที่ได้ไปสู่การเตรียมความพร้อมในการยื่นขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดบางบ่อ ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพแบบชุมชนมีส่วนร่วม โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปปลาสลิด หัวหน้าส่วนจากหน่วยงานจังหวัดสมุทรปราการ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จากการดำเนินงานวิจัยทำให้ได้แนวทางดังต่อไปนี้คือ 1) ได้เกณฑ์มาตรฐานสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดบางบ่อ ที่ทุกภาคส่วนเห็นชอบร่วมกัน 2) ได้คู่มือปฏิบัติงานและแผนการตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดบางบ่อ 3) ได้แนวทางการยื่นขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดบางบ่อและการตรวจสอบ 4) เกิดกลไกการหนุนเสริมการควบคุมตรวจสอบมาตรฐานและการรับรองมาตรฐานการผลิตปลาสลิดบางบ่อ จากแนวทางดังกล่าวจะนำไปสู่การวางแผนและการขับเคลื่อนเพื่อเตรียมความพร้อมในการยื่นขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดบางบ่อต่อไป โดยมีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการจะเป็นผู้ขับเคลื่อนเป็นหลักและมีหน่วยภาคีเครือข่ายเข้าร่วมดำเนินงานและให้การสนับสนุน

คำสำคัญ : การควบคุมตรวจสอบมาตรฐาน การรับรองมาตรฐาน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ปลาสลิดบางบ่อ

Abstract

The purposes for this study to 1) find guidelines and mechanisms for product inspection, geographical indications, Bang bo gourami. 2) Using the guideline to prepare for the application for the use of the logo, geographic indication, Bang bo gourami. The research using a qualitative research process in a participatory community. The target groups are Gourami farmers and processors, head of the Division from Samut Prakan Province and some of related private sectors. The result give, 1) product standard, geographical indication, Bang bo gourami, which all sectors agreed together. 2) Obtain a manual for the operation and the inspection plan for the products of geographical indications. 3) Guidelines for applying for the logo, geographic indication

and inspection. 4) Establish a mechanism to support the control, inspection, standardization and certification of Bang bo gourami production standards. From this approach, it will lead to planning and driving to prepare for the application for the use of the Bang bo gourami brand. With the provincial agriculture and cooperatives office, provincial commercial office and the Samut Prakan fisheries office, will be the main driving force and there are network partners to participate in the operation and provide support.

Keywords : Standard inspection control, Certification, Geographical indication, Bang bo Snakeskin gourami

บทนำ

ปลาสลิดถือเป็นปลาเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรของประเทศไทย โดยในปี พ.ศ. 2554-2563 มีผลผลิตเฉลี่ย 16,921 ตันต่อปี คิดเป็นมูลค่า 1,020 ล้านบาทต่อปี ซึ่งผลผลิตมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2564-2566 คาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มดีขึ้น (กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง) ในส่วนการผลิตปลาสลิดในจังหวัดสมุทรปราการมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ เช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นพื้นที่ชุมชนเมือง ที่ดินราคาสูงส่งผลให้เกษตรกรขายที่ดินและไปทำอาชีพอย่างอื่น ในปี พ.ศ. 2561 มีพื้นที่เลี้ยงปลาสลิด 9782.83 ไร่ และล่าสุดจากการรายงานของเกษตรกรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2563 มีพื้นที่ลดลงเหลือ 8,876.53 ไร่ (แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ 2561-2565 ฉบับบทบทวน 2563) ในอนาคตอาจลดลงไปเรื่อย ๆ ในขณะที่ความต้องการทางตลาดมีมากกว่ากำลังการผลิต จึงเป็นสิ่งที่จะต้องหาแนวทางมาหนุนเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสลิดให้ยังคงอาชีพนี้อยู่คู่กับจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

ด้วยจังหวัดสมุทรปราการมีปลาสลิดที่เป็นปลาที่มีชื่อเสียงที่สุดและมีประวัติการผลิตมาจากชุมชนท้องถิ่นที่เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษและสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงได้สนับสนุนให้มีการยื่นขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (geographical indications, GI) ในชื่อ “ปลาสลิดบางบ่อ” แต่เนื่องด้วย ที่ผ่านมาจังหวัดยังไม่เคยมีการยื่นขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในระดับจังหวัด มีเป็นเพียงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมะม่วงน้ำดอกไม้คั่งบางกะเจ้าพระประแดงเท่านั้น ที่ได้ยื่นขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “มะม่วงน้ำดอกไม้คั่งบางกะเจ้า” เมื่อปี 2556 แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่มีผู้มาขอใช้ตรา GI “มะม่วงน้ำดอกไม้คั่งบางกะเจ้า” และเมื่อหลายปีที่ผ่านมาได้มีผู้พยายามยื่นขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดมาแล้ว แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ อาจด้วยปัญหาหลายประการ เช่น ขาดงานวิจัยที่รองรับ หรือ ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น

การขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปด้วยก็คือ 1) ระบบการควบคุมตรวจสอบสินค้า เพื่อให้คงไว้ซึ่งมาตรฐานของสินค้าและความเชื่อมั่นของผู้บริโภค ด้วยผู้ผลิตปลาสลิดจังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนมากทั้งผู้เลี้ยงและผู้แปรรูป ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้อาจมีกรรมวิธีการผลิตปลาสลิดที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นที่ผู้ผลิตปลาสลิดต้องมีส่วนร่วมในการร่างข้อกำหนด

มาตรฐานการผลิตสินค้า เพื่อให้เป็นที่ยอมรับข้อกำหนดมาตรฐานร่วมกัน 2) การหมุนเสริม เมื่อสินค้าได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แล้ว ผู้ขึ้นทะเบียนจะต้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับผู้ผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงดำเนินการเพื่อ หาแนวทางและกลไกการควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ และนำแนวทางที่ได้ไปสู่การเตรียมความพร้อมในการยื่นขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ ให้มีรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน และพร้อมสำหรับให้ผู้เลี้ยงผู้แปรรูปได้สามารถเข้ามายื่นขอใช้ตรา GI ได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้กับชุมชนและเป็นแนวทางในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนชาวจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

ทบทวนวรรณกรรม

ระบบควบคุมตรวจสอบและการรับรองสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ระบบควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นการการันตีสินค้านั้นว่ามีคุณภาพและได้มาตรฐานจริง ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 ได้ให้อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน ซึ่งถูกแต่งตั้งโดยอธิบดีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตราที่ 25 กำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการ ต้องจัดให้มีระบบควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้สินค้าที่ได้ขอขึ้นทะเบียนนั้น มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนด ซึ่งต้องคำนึง 4 ประเด็นหลักที่สำคัญที่จะนำมาทำเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบสินค้า คือ 1) มาตรฐานสินค้า คือ รายละเอียดสินค้า วัตถุประสงค์ประกอบที่สำคัญ ทั้งทางฟิสิกส์ เคมี ชีวภาพ เป็นอย่างไร 2) รายละเอียดการเชื่อมโยงของสินค้ากับพื้นที่ 3) ขอบเขตของพื้นที่ในการผลิต 4) การตรวจสอบรับรอง และจัดตั้งระบบควบคุมการผลิต โดยระบบการควบคุมตรวจสอบมี 3 ระดับคือ 1) การควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในระดับผู้ผลิต (Self control) นั่นคือผู้ผลิตต้องตรวจสอบตนเองตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในคู่มือ 2) การควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในระดับจังหวัด (Internal control) ผู้ขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI ต้องถูกตรวจสอบผลิตภัณฑ์จากคณะกรรมการในระดับจังหวัดก่อนให้ตรา GI ไปใช้ หรือสินค้านั้น เมื่อได้ตรา GI แล้วต้องถูกตรวจสอบเป็นระยะ ทุกปี เพื่อให้สินค้านั้นยังคงคุณภาพตลอดการผลิตและการขายให้กับผู้บริโภคโดยการตรวจสอบนั้นจะตรวจตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในคู่มือเช่นเดียวกัน 3) ระบบตรวจสอบและควบคุมในระดับควบคุมภายนอก (External control) เป็นการตรวจสอบควบคุมสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โปร่งใส และเป็นกลาง ซึ่งจะดำเนินการโดยหน่วยรับรอง (Control body/ Certification body) หรือเรียกว่า CB (พรบ.คุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546) ตัวอย่าง เช่น สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ได้วางระบบควบคุมคุณภาพสินค้านี้ 1) จัดทำทะเบียนสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยจัดทำทะเบียนสมาชิกเกษตรกรและผู้แปรรูป รวมทั้งมีการจัดบันทึกข้อมูลในกระบวนการผลิต 2) จัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 3) จัดให้มีการควบคุมตรวจสอบกระบวนการผลิตในระดับจังหวัด 4) จัดให้มีการควบคุมตรวจสอบภายนอก 5) จัดให้มีการตรวจสอบย้อนกลับข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ โดยผู้ผลิต ผู้แปรรูป ต้องระบุ รายละเอียด ป้ายระบุผู้ผลิต วันที่ผลิต และ Lot No. เป็นต้น (ดวงหทัย, 2559)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการใช้ตราสัญลักษณ์ GI คือ 1) ชุมชน เนื่องจากสินค้า GI เกิดขึ้นจากคนในชุมชน ดังนั้นชุมชนต้องมีความตระหนักรักและหวงแหนและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ยังคงเป็นเอกลักษณ์และภูมิปัญญาของท้องถิ่น 2) ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด

เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ด้านนี้ จึงต้องได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นมาขายได้ 3) งบประมาณในการสนับสนุน 4) หน่วยงานภาครัฐ จะต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ตรา GI 5) นโยบายระดับประเทศ เป็นเสมือนทิศทางการดำเนินงานของประเทศว่าจะมีระบบในการพัฒนาและส่งเสริมอย่างไร (เทพรัตน์ พิมลเสถียร, 2558)

การรับรองมาตรฐาน

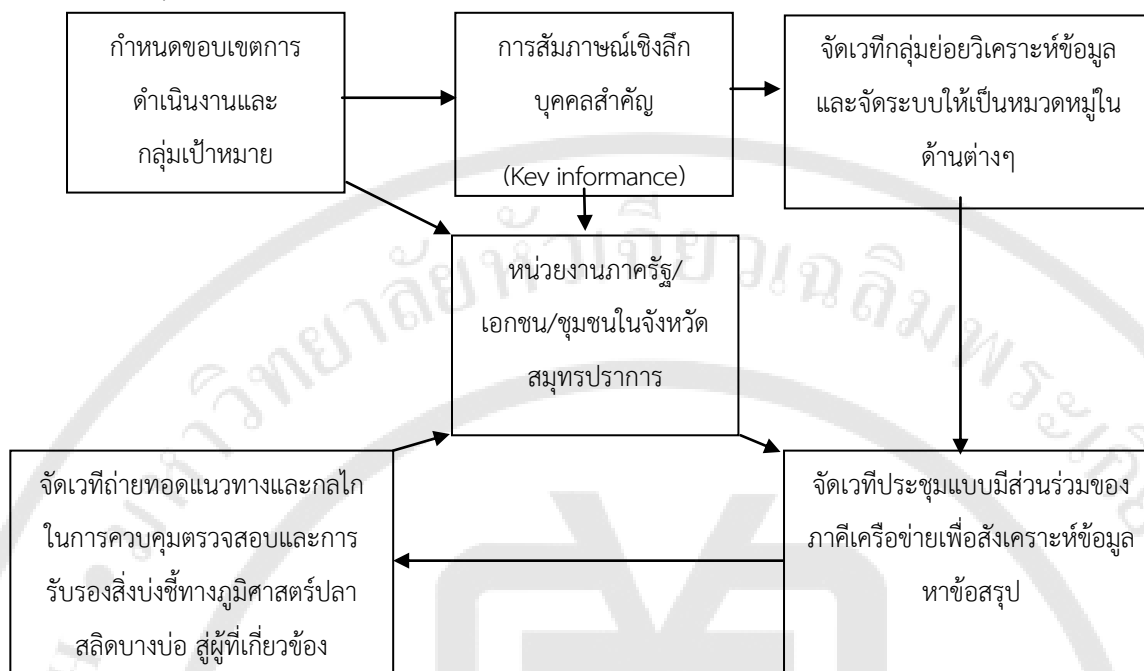
การรับรองมาตรฐานเป็นการให้เครื่องหมายรับรองคุณภาพของสินค้า ซึ่งเป็นเครื่องหมายที่มีความสำคัญมากในการแข่งขันทางการตลาดของสินค้า เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพมากขึ้น การใส่ใจสิ่งแวดล้อมหรือกระบวนการผลิตต้องเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นผู้ผลิตผู้ประกอบการต้องตระหนักและให้ความสำคัญในกระบวนการผลิตที่ต้องได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ซึ่งจะแสดงออกมาจากการได้รับเครื่องหมายรับรองคุณภาพ ในประเภทและรูปแบบต่าง ๆ เช่น เครื่องหมายรับรอง (certification mark) เครื่องหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (geographical indication mark) เป็นต้น (สมิตรา ศรีวิบูลย์ และ รสชงพร โกลเสวิน, 2561)

วิธีการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการดำเนินงานดังนี้

- 1) การสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลสำคัญ (Key informant) ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในรอบประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย ตัวแทนหน่วยงานจังหวัด 9 คน คือหัวหน้าหน่วยงานจาก สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ภาคเอกชน 1 คนจาก บริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด และตัวแทนจากกลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงผู้แปรรูป 3 คน (รูปภาพที่ 1)
- 2) จัดเวทีประชุมกลุ่มย่อยเพื่อนำข้อมูลวิเคราะห์และรวบรวมประเด็นการดำเนินงานด้านต่างๆ (รูปภาพที่ 1)
- 3) จัดเวทีประชุมแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลหาข้อสรุปรูปแบบแผนและกลไกในการควบคุมตรวจสอบและการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสดบางบ่อ (รูปภาพที่ 1)
- 4) จัดเวทีถ่ายทอดแนวทางและกลไกในการควบคุมตรวจสอบและการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสดบางบ่อ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ผู้เลี้ยงผู้แปรรูปปลาสดทุกอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานภาคีเครือข่ายในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำไปสู่แผนปฏิบัติการต่อไป (ภาพที่ 2)

สรุปแผนภาพการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 การสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 2 กิจกรรมการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนการใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ

ผลการวิจัย

1. ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกด้านการตั้งเกณฑ์มาตรฐานสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ ของตัวแทนหน่วยงานจังหวัด ภาคเอกชน และผู้เลี้ยงและแปรรูปพลาสติก ทั้งหมด 13 คน โดยทุกภาคส่วนเห็นพ้องต้องกันคือให้กำหนดมาตรฐานที่ค่อยเป็นค่อยไป จากระดับมาตรฐานความปลอดภัยขั้นต่ำและค่อยพัฒนาไปสู่ในระดับที่สูงขึ้น โดยรองผู้ว่าราชการจังหวัด นางศิวพร ฉั่วสวัสดิ์ ได้ให้นโยบายว่า (เมื่อ 29 เม.ย. 62) “ในระยะเริ่มแรกควรตั้งเกณฑ์ที่ไม่ยากเกินไปเพื่อให้มีผู้สนใจมาเข้าร่วม ดึงให้มา มีกระบวนการเลี้ยงเหมือนกันหมด ลบล้างที่ว่าพลาสติกอ้อยเพียงบางบ่อ ทำให้ทุกบ่ออ้อยเหมือนกันหมด ถ้ามาตรฐานเริ่มต้นยากเกินไปคนที่สนใจเข้าร่วมจะมีจำนวนน้อย กำหนดจุดขายทางการตลาดให้ผู้เข้าร่วมเป็นมือ

อาชีพก่อนเริ่มต้น แล้วค่อยพัฒนาขึ้น ยกตัวอย่างขณะนี้ผู้ประกอบการปลาสดมีขายตามรายทางซึ่งเป็นเขตของทางหลวง โดยในวันหนึ่งอาจไม่สามารถขายในบริเวณดังกล่าวได้ ควรทำให้เป็นศูนย์ปลาสดขึ้นมา ทำเป็นตลาดขายปลาสด พยายามดึงคนให้ได้ ให้คงอยู่ ให้ยั่งยืนเรื่อยๆ แต่ค่อยๆ เพิ่มมาตรฐาน ไม่ให้กระทบกับผู้บริโภคทางด้านสุขภาพ”

ข้อคิดเห็น ปัญหาและข้อจำกัดในการดำเนินงาน

จากการหารือจัดประชุมและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสรุปแต่ละประเด็นได้ดังนี้

1. การเริ่มต้นขอขึ้นทะเบียน GI ไม่ควรตั้งเกณฑ์มาตรฐานไว้สูงมาก เพื่อเป็นการดึงดูดให้ชุมชนสนใจและเข้ามาขอใช้ตรา GI ให้มากขึ้น
2. การตั้งเกณฑ์มาตรฐานควรมีแหล่งอ้างอิง ซึ่งอาจจะนำบางประเด็นในมาตรฐานสินค้าที่ประกาศใช้มาแล้ว เช่น Safety level (SL), Good aquaculture practice (GAP), Good manufacturing practice (GMP) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เป็นต้น มากำหนดแล้วค่อยพัฒนาต่อไปให้สมบูรณ์
3. การเข้าร่วมกิจกรรมของเกษตรกรด้านการพัฒนามาตรฐานบ่อ/มาตรฐานการแปรรูปเป็นแบบการสมัครใจเข้าร่วม ดังนั้นอาจมีเกษตรกรบางส่วนที่ไม่ได้มาขอขึ้นทะเบียน หรือไม่ทราบข้อมูลที่หน่วยงานรัฐดำเนินการ
4. กลุ่มผู้ประกอบการที่มีกำลังทุนไม่มากพอในการพัฒนามาตรฐาน อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้าหรือช่องทางการตลาด
5. ค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมินสินค้า GI ค่อนข้างสูง และงบประมาณสนับสนุนในการตรวจรับรองมาตรฐานมีค่อนข้างจำกัด

ข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงาน

1. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสินค้า GI ปลาสดบางบ่อในระดับมาตรฐานขั้นต่ำที่ชุมชนสามารถดำเนินการตามวิถีได้ ไว้ในคู่มือปฏิบัติและแผนการตรวจสอบ และจัดเวทีให้ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นและลงมติร่วมกัน
2. พิจารณาข้อกำหนดและเกณฑ์มาตรฐานในคู่มือปฏิบัติงานและแผนการตรวจสอบสินค้าร่วมกับทางกรมทรัพยากรทางปัญญาเพื่อไม่ให้มีผลกระทบในเรื่องค่าใช้จ่ายต่อชุมชน
3. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในเรื่องการยกระดับมาตรฐานสินค้าของชุมชน
4. สนับสนุนให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานจังหวัดกับสถาบันการศึกษาเพื่อผลักดันและหาแนวทางการยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าชุมชน
5. หน่วยงานจังหวัดควรหาแหล่งทุนสนับสนุนดอกเบี้ยต่ำ และให้คำปรึกษาในด้านการยกระดับมาตรฐาน
6. ผลักดันและสนับสนุนผู้ประกอบการแปรรูปที่มีกำลังทุน ให้สามารถพัฒนาการผลิต ผลิตภัณฑ์แปรรูปปลาสดให้ได้มาตรฐาน เช่น มผช. Primary GMP, GMP โดยมีหน่วยงานจังหวัดที่เกี่ยวข้องเช่น สาธารณสุขจังหวัดให้การสนับสนุน
7. หน่วยงานจังหวัดผลักดันให้เกิดศูนย์การแปรรูปที่ได้มาตรฐานที่ชุมชนสามารถเข้ามาใช้งานได้

การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลด้านการควบคุมตรวจสอบมาตรฐานและการรับรองมาตรฐานการผลิตพลาสติกบางบ่อ มีประเด็นที่ดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อที่ขอขึ้นทะเบียนในชื่อ “พลาสติกบางบ่อ” นั้นประกอบด้วย พลาสติกสด พลาสติกแตกเดี่ยว และพลาสติกหอม ซึ่งจากการสัมภาษณ์และประชุมหารือของหน่วยงานจังหวัดกลุ่มผู้เลี้ยง ผู้แปรรูปพลาสติก ได้ข้อสรุปมาตรฐานกระบวนการผลิตสินค้า GI พลาสติกบางบ่อ ทั้ง 3 ชนิดดังนี้

1) มาตรฐานการผลิตพลาสติกสด มีข้อกำหนดดังนี้

1. มาตรฐานการเพาะเลี้ยงปลา การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำส่วนใหญ่มี 3 มาตรฐานคือ มาตรฐานการผลิตสัตว์น้ำชั้นปลอดภัย (Safety level; SL) มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (Good aquaculture practice; GAP) และมาตรฐานโค้ด ออฟ คอนดัก (Code of Conduct; CoD) ด้วยนโยบายรองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการได้ให้ข้อเสนอว่า การดำเนินการในระยะเริ่มต้นไม่ควรตั้งมาตรฐานไว้สูงมาก ซึ่งต้องดูกลุ่มผู้ผลิตว่ามีศักยภาพมากน้อยแค่ไหน ดังนั้นจากที่ประชุมได้ข้อสรุปคือ กำหนดให้มาตรฐานการเพาะเลี้ยงปลาจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานการเลี้ยงตั้งแต่ การผลิตสัตว์น้ำชั้นปลอดภัย (Safety Level; SL) ขึ้นไป (ซึ่งส่วนใหญ่เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาในจังหวัดสมุทรปราการได้มาตรฐานการเพาะเลี้ยงในระดับ SL มากที่สุด อย่างไรก็ตามยังมีผู้ที่ยังไม่ได้มาตรฐานใด ๆ อีกจำนวนมาก)

2. วัตถุดิบ หรือพันธุ์ปลาที่นำมาเพาะเลี้ยง เป็นพันธุ์หรือลูกพันธุ์ที่เพาะขึ้นมาเอง หรือซื้อมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ

3. วิธีการเลี้ยงกำหนดให้เลี้ยง 2 วิธีคือ การเลี้ยงปลาสดแบบธรรมชาติ และการเลี้ยงปลาสดแบบกึ่งพัฒนา

4. กำหนดเขตพื้นที่การเลี้ยงปลาใน 4 อำเภอของจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย อำเภอบางบ่อ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง เนื่องจากมีพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม

2) มาตรฐานพลาสติกแปรรูป คือ พลาสติกแตกเดี่ยวและพลาสติกหอม การผลิตให้ถือเอาตามกระบวนการที่ท้องถิ่นเคยทำกันมา โดยมีข้อกำหนดดังนี้

1. วัตถุดิบพลาสติกสด ต้องเป็นปลาที่เลี้ยงในพื้นที่ 4 อำเภอในจังหวัดสมุทรปราการคือ อำเภอบางบ่อ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง

2. กรรมวิธีการแปรรูปพลาสติก ให้ชุมชนกำหนดสูตรมาตรฐานเดียวกัน โดยพลาสติกแตกเดี่ยวสามารถทำได้ทั้งวิธีดองน้ำเกลือ และวิธีฝัดเกลือแบบโบราณ

3. ขอบเขตพื้นที่การแปรรูป ที่ประชุมกำหนดให้ชุมชนสามารถผลิตพลาสติกแตกเดี่ยวและพลาสติกหอมได้ทุกอำเภอคือ อำเภอบางบ่อ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี อำเภอบางเสาธง อำเภอพระประแดง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ โดยใช้มาตรฐานตามที่กำหนดในคู่มือ

2. การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานและแผนการควบคุมตรวจสอบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ ในกระบวนการขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กระบวนการควบคุมตรวจสอบมาตรฐานและการให้การรับรองมาตรฐานถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องให้คุณภาพของสินค้า GI มีความน่าเชื่อถือและได้รับความไว้วางใจจาก

ผู้บริโภค ดังนั้นจึงต้องมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติการสำหรับสินค้า GI เพื่อรองรับผู้ประสงค์จะขอใช้ รวมทั้งจะต้องมี คณะกรรมการในการตรวจสอบคุณภาพของสินค้า และคณะกรรมการให้การรับรองมาตรฐานอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการก้ำนตีคุณภาพของสินค้า จากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกด้านมาตรฐานของสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การประชุมของคณะกรรมการจัดทำคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเขียนคู่มือการปฏิบัติงานและระบบควบคุมสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยมีส่วนประกอบดังนี้ 1) คำนิยาม 2) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์ 3) ลักษณะของสินค้า 4) กระบวนการผลิต / การปลูก / การเก็บเกี่ยว / การบรรจุหีบห่อ / การติดฉลากสินค้า (รายละเอียดบนฉลาก) 5) การขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 6) แผนการควบคุมตรวจสอบ และแผนการตรวจสอบรับรอง 7) การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินระดับพื้นที่/จังหวัด 8) การจัดการข้อร้องเรียน (ชัชวาลย์ ช่างทำ และคณะ , 2563)

3. การพัฒนาขั้นตอนการยื่นขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อและการตรวจสอบ โดยทั่วไปการยื่นขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ดำเนินการยื่นขอโดยตรงที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ซึ่งเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้แปรรูปหรือผู้ประกอบการร้านค้าพลาสติก อาจมีความยุ่งยากในการเดินทาง ดังนั้นจึงได้เสนอให้มีการพัฒนาระบบที่สนับสนุนการยื่นขอใช้ตรา GI ให้ง่ายมากขึ้น โดยสามารถยื่นขอผ่านระบบออนไลน์ได้ ทีมนักวิจัยผู้ออกแบบระบบ (ยุวธิดา ชิวปริษา และคณะ, 2563) จึงได้ดำเนินการพัฒนาระบบยื่นขอตรา GI ผ่านระบบออนไลน์รวมทั้งระบบการตรวจสอบข้อมูลสถานะของผู้ขอใช้ตรา GI เบื้องต้นด้วย ซึ่งสามารถเข้าไปยื่นขอใช้ตรา GI พลาสติกบางบ่อ ผ่านเว็บไซต์ www.พลาสติกบางบ่อ.com ทั้งนี้ผู้ใช้ต้องสมัครเป็นสมาชิกหรือลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์ก่อน ขั้นตอนการยื่นขอใช้ตราคือ 1) ผู้ขอใช้ยื่นเอกสาร สข.09 และแบบฟอร์มการขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ไทย (GIC.01) ที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหรือ ยื่นคำร้องผ่านระบบออนไลน์ 2) เลขาคณะทำงานควบคุมตรวจสอบคุณภาพฯ พิจารณาข้อมูลเบื้องต้นว่า เป็นไปตามข้อกำหนดในคู่มือหรือไม่ หากไม่จะแจ้งกลับโดยตรงหรือผ่านระบบออนไลน์ หากผ่านจะดำเนินการต่อไป 3) แต่งตั้งคณะทำงานลงพื้นที่ตรวจสอบประเมินผลตามแบบฟอร์มที่กำหนด (กรณีการยื่นขอใช้ตรา GI แบบกลุ่มจะสุ่มตรวจ 10% ของจำนวนสมาชิกในกลุ่ม) และสรุปข้อมูลเสนอต่อ 4) คณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” ประชุมพิจารณาและอนุญาตการใช้ตรา GI และเลขานุการรวบรวมรายชื่อผู้ผ่านการประเมินทั้งหมด เสนอขออนุญาตการใช้ตรา GI จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา 5) กรมทรัพย์สินทางปัญญา พิจารณาข้อมูลและส่งหนังสือแจ้งอนุญาตให้ใช้ตรา GI Thai ไปยังผู้ขอใช้ตรา และประกาศในเว็บไซต์ <https://www.ipthailand.go.th> ซึ่งใบอนุญาตมีอายุ 2 ปี หากหมดอายุ ผู้ใช้ต้องยื่นขอใหม่ 6) กรณีมีผู้ร้องเรียนหรือละเมิดการใช้ตรา GI ให้คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีเกิดปัญหาละเมิด ข้อร้องเรียนข้อพิพาท และข้อร้องเรียนจากการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” พิจารณาข้อมูลและหาข้อเท็จจริงสรุปผลเสนอต่อคณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตฯ เพื่อให้การตัดสิน (ชัชวาลย์ ช่างทำ และคณะ, 2563)

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” พาณิชย์จังหวัด เป็นผู้ดำเนินการรวบรวมรายชื่อสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานโดยเกิดจากการประชุมพูดคุยหารือขอคณะกรรมการจัดทำคำขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง ซึ่งมีคณะกรรมการและคณะทำงานทั้งหมด 3 ชุดคือ 1) คณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ”

ประกอบด้วยรองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ เป็นประธาน และพาณิชย์จังหวัดเป็นเลขานุการ นอกจากนี้มีหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ 2) คณะทำงานเพื่อพิจารณาคำขอ ตรวจสอบควบคุมคุณภาพ และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” ประกอบด้วย เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ เป็นประธาน และพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเลขานุการ และมีหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงาน 3) คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีเกิดปัญหาละเมิด ข้อร้องเรียน ข้อพิพาท และข้อร้องเรียนจากการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” ประกอบด้วย ประมงจังหวัดสมุทรปราการเป็นประธาน และพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเลขานุการ และมีหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงาน (ชัชวาลย์ ช่างทำ และคณะ, 2563)

5. กลไกการหนุนเสริมด้านการควบคุมตรวจสอบมาตรฐานการผลิต และการรับรองมาตรฐานการผลิตพลาสติกบางบ่อดังนี้

กลไกระดับจังหวัด เป็นกลไกหรือคณะกรรมการและคณะทำงานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” ที่ถูกแต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ชุดคือ 1) คณะกรรมการกำกับดูแลและอนุญาตการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” 2) คณะทำงานเพื่อพิจารณาคำขอ ตรวจสอบควบคุมคุณภาพ และแหล่งที่มาของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” และ 3) คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีเกิดปัญหาละเมิด ข้อร้องเรียน ข้อพิพาท และข้อร้องเรียนจากการใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” โดยมีหน้าที่ในการสนับสนุนการขอใช้ตรา GI พลาสติกบางบ่อ ในทุกประเด็น

กลไกในระดับท้องถิ่น และกลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงและผู้แปรรูปพลาสติก กลไกในระดับท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล อำเภอ ซึ่งถือว่ามีภูมิใกล้ชิดกับชุมชน โดยการยื่นขอใช้ตรา GI นั้นสามารถดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ได้ ดังนั้นหน่วยงานแต่ละแห่งที่อยู่ใกล้ชุมชนควรให้การสนับสนุนการเข้ามาใช้งานคอมพิวเตอร์ รวมทั้งให้คำแนะนำการกรอกข้อมูล นอกจากนี้กลุ่มวิสาหกิจผู้เลี้ยงและผู้แปรรูป ประธานกลุ่มและทีมควรสร้างระบบการตรวจสอบคุณภาพของสินค้า GI ด้วยตนเองอย่างชัดเจนเพื่อให้ง่ายต่อการพิจารณาจากคณะกรรมการในระดับจังหวัด

อภิปราย และสรุปผลการวิจัย

การขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อประสบผลสำเร็จได้ เนื่องจากหน่วยงานจังหวัดหลายภาคส่วนได้ให้ความสำคัญ และประกอบกับมีคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูลด้านการผลิตพลาสติกของจังหวัดสมุทรปราการมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งได้ข้อมูลที่พร้อม จึงสามารถยื่นขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้ โดยโครงการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัย นวัตกรรมยกระดับเคลื่อนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พลาสติกบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ (ศิริวรรณ ต้นตระกูลพาณิชย์ และคณะ, 2563) ซึ่งจากการดำเนินงานวิจัยโดยใช้วิธีการดำเนินงานแบบชุมชนมีส่วนร่วมทำให้ได้ข้อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ จนกระทั่ง สามารถ 1) กำหนดเกณฑ์มาตรฐานสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” ได้ที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมคิดเห็นและยอมรับร่วมกัน 2) จัดทำคู่มือปฏิบัติงานและแผนการควบคุมตรวจสอบสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติก เพื่อให้สินค้ามีมาตรฐานและผู้บริโภคมั่นใจในสินค้า 3) พัฒนาขั้นตอนการยื่นขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อและการตรวจสอบ เพื่ออำนวยความสะดวก

ความสะดวกให้กับผู้ประสงค์ขอใช้ตรา GI คณะผู้วิจัยจึงได้ออกแบบให้สามารถขอใช้ตรา GI ได้ทั้งในระบบออนไลน์ และแบบยื่นเอกสารที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัด 4) การแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “พลาสติกบางบ่อ” เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและเตรียมพร้อมรองรับการยื่นขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ของชุมชน

จากข้อมูลดังกล่าวได้มีการนำไปถ่ายทอดให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดการวิภาควิจารณ์ที่สามารถนำไปปรับปรุงข้อมูลให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยข้อมูลทั้งหมดได้รวบรวมและเสนอเป็นเอกสารแนบในการยื่นขอขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา อย่างไรก็ตามจากการวิจัยยังพบประเด็นปัญหาหลายประการที่ทุกหน่วยงานภาคีเครือข่ายควรให้การสนับสนุนโดยสรุปเป็นมาตรการในการหนุนเสริมดังนี้

1) ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ รูปแบบการดำเนินงานการขอขึ้นทะเบียนการจัดทำระบบควบคุมตรวจสอบอย่างน้อย จึงควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่มีส่วนรับผิดชอบ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากกรมทรัพย์สินทางปัญญามาสร้างความรู้ความเข้าใจให้มากขึ้น หรือมีที่ปรึกษาจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการยกระดับมาตรฐานสินค้าของชุมชนหรือสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้มากขึ้นโดย ผ่านหน่วยงานท้องถิ่น อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการผลิตให้ได้มาตรฐาน

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันโดยเฉพาะ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด ควรดำเนินการในการหาตลาดรองรับผลผลิตสำหรับสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อที่ได้มาตรฐานเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ได้เห็นข้อแตกต่างกรณีสินค้าที่ได้มาตรฐาน กับไม่ได้มาตรฐาน

4) สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานประมงจังหวัดควรจัดตั้งงบประมาณไว้เพื่อรองรับการตรวจรับรองมาตรฐานเพื่อให้ครอบคลุมเกษตรกรผู้เลี้ยงผู้แปรรูปพลาสติกที่ต้องการขอใช้ตรา GI พลาสติกบางบ่อ

5) สนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มการยื่นขอใช้ตรา GI เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมินคุณภาพ

6) หน่วยงานจังหวัดควรมีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจชุมชนในการยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น

7) ควรหาแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ให้เกิดการใช้งานได้เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนได้มาใช้พื้นที่ในการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (มฉก.) ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนในการดำเนินงานวิจัยจนสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพยากรทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์. (2546). *พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 และกระทรวง*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์อักษรไทย.
- กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง. *ประมาณการผลผลิตและมูลค่าสัตว์น้ำจากการประมงของประเทศไทย พ.ศ. 2564 – 2566*. สืบค้นจาก https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20210705093649_1_file.pdf
- ชัชวาลย์ ช่างทำ และคณะ. (2563). *กลไกความร่วมมือเพื่อหนุนเสริมการขับเคลื่อนการใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ*. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- ดวงหทัย นาคเสวก.(2559). ระบบควบคุมตรวจสอบสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามกฎหมายไทย:ศึกษากรณีข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้. การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร.การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิสิตศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- เทพรัตน์ พิมลเสถียร. (2558). *กลไกการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนทรัพยากรทางปัญญา ประเภทสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ : กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์จังหวัดนครปฐม*. *วารสารการเมืองการปกครอง*, 5(2), 34-55.
- ยุวธิดา ชิวปรีชา และคณะ. (2563). *การเชื่อมโยงฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สร้างมูลค่าเพิ่ม ปลาสลิดบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ*. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- ศิริวรรณ ตันตระวาณิชย์ นพมาศ อัครจันทโชติ อลิศรา พรายแก้ว ยุวธิดา ชิวปรีชา จำรูญศรี พุ่มเทียน ชัชวาลย์ ช่างทำ มธุรส อ่อนไทย. (2563). *การเตรียมความพร้อมชุมชนสู่การขับเคลื่อนการใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสลิดบางป่อจังหวัดสมุทรปราการ*. *วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่*, 12(4), 289-306.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ. (2563). *แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ 2561-2565 ฉบับทบทวน 2563* สืบค้นจาก <https://www.opsmoac.go.th/samutprakan-home>
- สุมิตรา ศรีวิบูลย์ และ รสขงพร โกมลเสวิน. (2561). *เครื่องหมายรับรองคุณภาพ: โอกาสทางการตลาด สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*. *วารสารนักบริหาร*, 38(1), 11-21.